

БРАНИЧЕВО

часопис за књижевност и културу • број 1-2/ 2018

БРАНИЧЕВО

Часопис за књижевност и културу
1-2/2018

БРАНИЧЕВО

Часопис за књижевност и културу
Покренут 1955. године
Година LXI, број 1-2/2018
Април 2018.

Оснивач и издавач:
Центар за културу Пожаревац,
Јована Шербановића бр. 1

За издавача:
Драги Ивић

Досадашњи уредници:
Војислав Живковић, оснивач и уредник (1955–1974),
Миљисав Миленковић (1975–1982), Александар Саша
Марковић (1983–1987), Јован Рајковић (1987–1994),
Александар Лукић (1995), Љубиша Ђокић (1996–2003),
Славољуб Обрадовић (2004), Биљана Миловановић
(2004–2008), Александар Лукић (2009–2013)

Главни и одговорни уредник:
Драги Ивић

Редакција:
Велиша Јоксимовић, Биљана Миловановић Живак,
Александра Дракулић, Марија Запутил (лектура)

Слике на поглављима и на корици: Војко Алексић
На корици „Урбани Бахус” (уље на платну)

Припрема за штампу и штампа:
Штампарија „Ситограф РМ” Пожаревац

e-mail: mbiljana72@gmail.com / телефон: 012 522 481

Тираж: 300 примерака

ISSN 0006-9140
Пожаревац 2018.

**„И ТО ПА ТО, И СВЕ ТО“ или ЕЛИПТИЧНО О
„ЕЛИПСАМА” ВЛАДИМИРА Б. ПЕРИЋА**

Светлани,
јер се књижевни мрак највише боји
светлих очију

Abstract: The figures of travel and wandering, of the poet's quests around the ellipse-shaped world, the need for language and the other, for a poem and for life, are discussed in this paper. The notions such as the *inner uehal* and the *life-in-spreading* are established, both of which broaden the horizon of a poetic exchange and endeavor to reach those elements of the poetic act related to the act of living itself which is now under the altermodernistic key. The reading of the of poems flows by forming this relationship. The prism through which everything is observed is the ellipse and it is the sole possible poetic language.

Key words: the ellipse, life-in-spreading, the inner uehal, vitoriozation, poetry, the altermodernism

**Корак 1.
ЕЛИПСА КАО ИДЕЈНО ТЕЖИШТЕ
НЕЧЕГА ШТО ТОМ ТЕЖИШТУ,
ИЗБЕГАВА**

Специфичност књижевно-поетског наслеђа, у распону од авангарде-дадаизма до (пост)структурализма и (пост)(алтер)модернизма, са свим оним елементима дискурса пре и после поменутих фаза-периода-облика мишљења и идеја, имплицира исто тако специфично читање збирке поезије Владимира Б. Перића – *Елипсе*.

Ако се проникне у само значење имена збирке – ст. гр. ἔλλειψις, a fallingshort, deficit³, дакле оно што није

² negopesenka@gmail.com

потпуно, што је у недостатку, што се кроз тај недостатак жели испунити, заокружити, загрлити – среће се почетни проблем ових песама. Онај који се суочава са тим проблемом јесте *појединац*⁴, а он је у збирци путник – путник кроз живот, поезију, време. Чини се да 20 година, колико би, према откривеним знаковима, ово путовање требало да траје, представља исто толико *додира* са самим животом. Сваки од њих је, на неки начин, пресек, крај претходног малог-живота и почетак следећег. Појединац тежи томе да ухвати, да задржи те тренутке, да им да реч и песму. Међутим, он долази до сазнања да је то немогуће. Постаје свестан да све што каже није све што је живот и што хоће да каже, те он мора да отвори, расцепи песму (в. „Маргина”⁵). Долази до пребацивања свега жељеног у неречено, у белину. Оно речено једино има сведочити да се нешто некада у животу (и са животом) дешавало. Речено је доказ да је тренутак отишао и да га више нема. То речено јесте недостатак унутар самог бића појединца. Све његово он скраћује, елиптира у један глас / реч / песму, чиме елипса постаје његов унутрашњи крик за свиме оним што га је у животу утемељивало, а сада га више нема. Елипса је осакаћени говор осакаћеног појединца о нечему што је прошло; жеља да се то поврати, али и свесност да је то немогуће. Унутаровог раскорака јавља се свесност о великом *недостатку*, једна зјапећа празнина, која прети да прогута све што живот кроз реч и реч кроз живот нуде.

Читањем збирке стиче се утисак да она почиње из једног центра (из *Музе* и *Музеја*, као места рођења уметности и појединца) и да се током година шири, да прераста у двофокусну елипсу. Када ти фокуси заузму своје позиције у животу – а јасно је да се то одвија у тридесетој години, када појединац слуша дијалог својих година, али и година свог сапутника, родитеља и деце (!) – тече нова фаза живота елипси: поновно кретање ка центру, те да би се збирка завршила у речима „Круг смо”. Дакле, пут центрираности из *Музе* и *Музеја* сада се премешта у другог.

³ <http://www.etymonline.com/index.php?term=ellipse>
(21.02.2016)

⁴ Место термина *лирски субјекат*, користићемо *појединац*.

⁵ Све песме и стихове наводимо према: Владимир Б. Перић, *Елипсе*, Студентски културни центар, Крагујевац, 2015.

Тај други даје коначну реч, пише поговор, даје свој коментар и исцртава елипсу. Његов је задатак да заврши причу. И јасно је да женска рука има тај задатак – задатак давања облика. Почетак тог облика јесте загрљај, а исходиште два фокуса елипсе, која, описујући се, стварају саму елипсу, стварају сами живот. „Ако загрљаја нема, нема могућности за елипсу, то је једна од туга која оставља само тачку, осамљеног појединца да се врти око самог себе, безглавно тумарајући сећањима”. (Рајичић, Перић: 2015 б: 178)

Корак 2.

О ПЕСНИЧКИМ КРУГОВИМА И ЊИХОВИМ БЕСКОНАЧНИМ КРАЈЕВИМА

Сваки текст почиње негде другде и завршава се даље од оног места где престаје читање. Почетак и крај никада се не могу дефинисати, те је постојање текста, односно, текст сам по себи бесконачан.

Наше читање полази од претпоставке да текст *Елипси* заправо почиње и завршава се на њеним корицама, те да долази до елиптичног проширења и збирка свој почетак ставља у $-\infty$, а крај у $+\infty$. У додиру две бесконачности остварује се поезија ове збирке. Тако елипса и *Елипе* постоје као „кондезатори свемоћне бесконачности”. (Рајичић, Перић: 2015 а: 47). Бесконачност једино може постојати као круг, услед тога што су све тачке у бесконачности подједнако удаљене од једне референтне – била она нпр. *звезда у бескрајном, плавом кругу* или *deusu* латинско-католичкој пословици. Међутим, у *Елипсама* долази до закривљења бесконачности, а то је условљено тиме што у овој збирци постоји више од једног центра.

Странице до 11. и оне после 43. – назовимо их *маргинализованим* – погрешно је изостављати из контекста саме збирке, што потврђује и њен централни део. На трагу овога, сада се треба присетити деридијанског односа према центру, средишту и показати како на веома занимљив начин он функционише у овој збирци. Осим тога што је он *увек негде другде*, у овој се збирци поставља и друго питање – Који од центара? Елипсу, као првенствено математички појам, карактерише постојање два фокуса, две тачке на основу којих се гради линија елипсе. Иако је на

половини растојања међу фокусима оно што се у математици зове центар елипсе, ипак је фокус оно што одговара нашем поимању центра. Центар је нешто према чему се маргина одређује, или би барем требало да се одређује. Код елипси је то још занимљивије – Који од центара је заправо главни? Јасно је да није ниједан од њих, јер они, у својој равноправности, веле да центрираност не постоји, те да може постојати мноштво тачака и мноштво центара. Тако се јасно потврђује да је линија-обод-маргина оно што одређује центар. Дакле, како је то већ познато, центар настаје у односу на маргину, односно, у контексту овог читања, централних пет кругова постоји само захваљујући кругу пре и кругу после, а они сами бивају готово неодредиви, јер, како је управо речено, почињу и завршавају се у бесконачностима.⁶ Неодредиво (бесконачно) јесте услов и мера свих одредивих (коначних) ствари.

Из свега се овога схвата да, заправо, централни део збирке почива у контексту онога што му следи и претходи, те да је разумевање ових *простора* кључно за конституисање (значења) саме збирке.

Занимљиво је, наслањајући се на управо показано, доћи до помисли да *унутрашњи* део збирке и не постоји. Ово има смисла ако се држимо тога да је елипса заправо оно што није речено, јер она, у основи својој, рачуна на ту прећутаност, неизговореност, на оно што остаје иза ње као ознаке. Дакле, све што је речено бива само ознаком за означено, које је неречено, а оно сеналази између *елипси/песама*, као и изван пет песничких кругова. Све околно даје доказ да неречено постоји унутар збирке, односно подржава став да у песмама није ништа речено, већ да је оно *песничко* заправо између самих песама. А свака је песма, овде, елипса, што имплицира да и свака од ових песама рачуна на нереченост, или сада боље речено, неизрецивост. У тим *размацима* треба тражити и читати *Елипсе*.

„Пет 'циклуса' сачињава пет изабраних исечака вишеструког путовања онога кога је пронашла реч.“ (Рајичић, Перић: 2015 а: 47). Уколико се прихвати то да *Елипсе* почињу пре званичног почетка, дакле не од стране број 11, већ од самог имена аутора – песника, оног ко се крије иза магичне речи лирски субјекат – појединац, и не

6

Напрезање зеница јесте својеврсна телесна елипса.

завршава на 45. страни, већ траје до последњих речи „у Крагујевцу”, месту где је заправо смештен крај песничко-појетичког жизноописанија, сама збирка почиње да шири своје кругове – у овоме настаје седам песничких кругова. Први круг није потписан, он је расут у свом почетку – последњи је писан другом руком и потписан једним С, што са другим иницијалом (јер је јасно да су посреди иницијали оних који пишу), V, чини оно што се назива *curriculum vitae* – начин живота. Тај начин живота јесте заправо **живот-у-ширењу**, а да би се говорило о животу-у-ширењу прво се мора размислити о *путовању*.

Корак 3. О ПУТОВАЊУ

*Када бисмо барем могли да се закачимо
за садашњи тренутак као за утврђену тачку!
Али утврђене тачке нема.
Тренуци пролазе.
(Жорж Пуле), Метаморфозе круга*

*Узалуд грабим тренутке,
тренуци измичу...
Емил Сиоран, Пад у време*

Када говорник српскога језика први пут чује руски глагол *уехать*, а притом зна да он стоји у некој семантичкој релацији са *кретањем*, највероватније ће, због велике језичке интерференције, прво помислити да он значи *улазити*, *ући*, дакле, *доћи*, *прићи* некоме или нечему. Барем је такво искуство онога који пише овај текст.

Међутим, ту постоји једна разликовност по томе што руски глагол значи нешто потпуно другачије. То је глагол *отићи*, *отпутовати*, дакле, *оставити*, *напустити*.

И путовање заиста јесте то – уједно одлазак и долазак, улазак и излазак, прихватање и напуштање. Путовање је процес чији је циљ и средство живот, континуитет са светом и самим животом, зато *смрти нема*. Смрт једино постоји као конституент живота у путовању – живот је надређена истанца. Отуда *Елипе* и не знају за смрт. Као велико космичко тело, оне су уједно хронотоп путовања, али и само путовање – сам живот.

Појединац је градитељ⁷ елипсе. Он је она трећа тачка која се креће кружницом. Фокуси – то је поезија и онај други, онај који на крају проговара. Појединац је у сталном покрету; он у овој збирци не путује кроз простор. Простор је нешто што је у њему већ дато, као што се музеј налази у музи, простор у бићу.

Време је оно што потврђује појединца, а он „'рачуна с временом' и управља се *према њему*”. (Најдегер 2007: 463) Он има велику потребу за утемељивањем, а то чини тако што испод сваке песме оставља коментар, ставља датум-годину када се песма десила, односно, када се десило оно што је условило да песма настане. Међутим, можда је исправније посматрати другачије. Свака година сведочи да се тада десила песма, али песма не може да тврди за постојање било каквог дешавања, она даје само могућност да се нешто одвије, или да се одвијало. Празнина, прећутаност главни је сведок догађаја, а оно што држи до постојања тог празног простора јесте поезија. Низање година тврди да живот расте кроз (*батајевски*) временски континуитет.

Сада разумевамо да није година коментар песме, већ да је песма коментар године. Кроз ово наокружно замењивање позиција долази се до формирања једног обрћућег круга, чије две тачке на кружници (година и песма) као да се удаљавају једна од друге – јасно је да тада настаје елипса, али их, уједно, сама кружница држи на окупу; она их задржава да остану у међукоментарисању. Овакво међукоментарисање година и песама доводи до стварања једног бића унутар саме збирке, а да то није појединац. То је оно што смо већ назвали живот-у-ширењу. Појединац путује кроз живот-у-ширењу.

Елипсе су, дакле, двострука прича о путовању кроз време: о путу живота-у-ширењу кроз време и путу појединца кроз живот-у-ширењу. „Време и Прича се

7

Попут библијског Ноје, појединац сачињава свој брод спасења, уносећи у њега свој живот, своје друге, песме и свој језик. Брод, у овој библијској легенди, на одређени начин сачињава Нојин свет, при чему је он крајње сведен, елиптиран, на по два створа од сваке врсте, како се већ зна. Преживети значи успети у сажимању и прикупљању свега. То је поезија, а и живот, уједно. Елипса као једини могући начин опстанка.

међусобно потврђују смештајући се једно у друго".
(Рајичић, Перић: 2015 b: 175)

Но, живот-у-ширењу нека сачека још који редак,
треба се осврнути на унутрашњост бића при путовању.

Корак 4.

УНУТРАШЊЕ УЕХАЛ И СПОЉАШЊЕ ЛУТАЊЕ

*Уехал – виче неко у једном вагону
подземне железнице у Лондону.
(М. Црњански), Роман о Лондону*

*Не чуди зашто Црњански овај глас смешта у вагон, вагон у
подземље а подземље у град, а можда и негде даље –
Треба осетити и чути говор дубине, па била она и
она паклена –*

Унутар се свакога човека налази нешто што бисмо ми сада назвали **унутрашње уехал** – унутрашња потреба да се крене, да се нешто напусти и изгради ново, да се освоји она друга страна живота, она која се потврђује у другоме. Унутрашњи немир једино може бити смирен у ходу, кретању – а циља нема, то је већ одавно јасно – кроз време, које једино може да потврди да се живот и путовање одвијају. **Унутрашње уехал** даје да се простор отвори и да се у том расцепу простора смести биће поезије; даје да се осети однос према свему у свету, који постоји између човека-појединца и света, оне толико проблематичне стварности. Баш као што година и песма желе да напусте једна другу, да се раздвоје, тако **унутрашње уехал** делује по истом принципу. Оно гони човека да искорачи из самога себе, да се напусти, али га уједно та потреба да надиђе своју човечно-стварносну природу директно задржава у самим оквирима њезиним. Жељом да искорачи из свога људскога лика, он потврђује то да је његова природа људска. Ова два крака, као година и песма, желе да се одвоје и стварају од човека једно ширеће биће – биће које стално излази из себе и које се кроз то потврђује у себи (или изласку).

И ево још једног елемента живота-у-ширењу – потреба за надилажењем живота и за потврђивањем самога живота. Изгледа да је живљење управо то – *потврђивање*

живота чак и у његовом напуштању, сада нећемо рећи смрти!

Међутим, излазак из себе, из свог животног контекста, губљење осигуравајућег утемељења, тражи облик путовања, који је једино могуће назвати лутање. Овде, појединац много више лута, него што истински путује. Он, ојађено, попут духа, лелуја, лебди кроз свој живот, преиспитује га, тражи оне елементе, речи, песме, тренутке, који су сачинили тај живот – но, празнина их је прогутала.

Лутање даље имплицира страх, стрепњу, несигурност, одовуда и следећи проблем.

Корак 5.

ПОКУШАТИ ПРЕВАЗИЋИ ВАПАЈ

Our daily lives consist of journeys in a chaotic and teeming universe.

(Nicolas Bourriaud)

Чини се да постоје два паралелна степеника на улазу у *Елипсе*. Један од њих је на корицама, а други се налази на 5. страни књиге. Када упоредимо уводну фотографију-скулптуру, човека који корача стаблом гвозденог дрвета, где је, притом и он сам постао бронзанометалан – и текст са 5. стране – текст који кроз трансформацију научног у песнички дискурс (путем форме) жели да постане поезија, што је јасно да не успева – недвосмислено се у читалачкој свести јављају два осећања, која би се могла описати речима: *вапај* и *покушај*. *Вапај* који постаје много снажнији од му^нковског крика. Крик јесте нем, он се не чује и управо је у томе оно што казује да је посредни крик. *Вапај*, са друге стране, полази од крика, али *вапај* тражи, то је велика жудња, потреба унутар самога појединца. Потреба да се нешто испуни, или *покуша*. *Покушај* се даље наставља на *вапај*. Може се рећи да је лајтмотив свих песама *Елипси* заправо: *покушати превазићи вапај*.

Пауза, сцена, успорени приказ, сажетак, наративна брзина (или спорина), делови одсутне приповести, прекид у временском континууму, прескакање догађаја (прећуткивање) и тренутака, $d1, d2, d3... dn, t1, t2, t3... tn$, укупно d ит.... (в. РПерић 2015: 5 – 6) јављају се на самом

почетку збирке, да би одмах упутили на свет у којем се појединац налази. Осећање *тероризма теоризма* (Рајичић, Перић: 2015 а: 50) јесте свеприсутно осећање. Појединац је постао његова жртва, нестала у гомилању термина, појмова, референци. Његов је задатак да овакву поз(ициј)у свога живота-путовања надиђе, да је промени. И он то чини, или барем показује *жељу* оваквим делањем.

Одмах после уводне *антипесме* „Елипса (ellipsis)” следи један двостих, кратак и искрен: *мојим родитељима / Драгани и Божидару*. Овиме се да уочити да је друго осећање које карактерише искуство појединца жеља за другим, жеља за дијалогом. А ти други су готово митологизоване фигуре оца и мајке, фигуре које је 20. век толико жудео. На њима лежи збирка, односно, они су те фигуре које појединац посебно истиче, којима свој живот (а то је ово дело: путовање кроз време и живот-у-ширењу) даје. Он се у постојању, или жељи за постојањем, својих родитеља утемељује и покушава да сруши претходну песму „Елипса (ellipsis)”. Исту функцију има и захвалница на следећој страни. Она ствара *круг* људи захваљујући којима настаје сама збирка. Дакле, песник никада није један, он је распарчано биће које чине различити људи из његовог контекста. Сви они су *невачи унутар истог хора*, а њихов је заједнички глас *покушај превазилажења вапаја појединца*. Све је тако моћно када смо у садржају: Сви они постају део бића појединца и, кроз њега, они „(...) говорѐ у фрагментима, траже речи, изгубљену Причу, а наилазе само на њене трагове и кристалне опиљке”. (Рајичић, Перић: 2015 б: 175) Ти се трагови и опиљци заједно мешају, вијаторизују, стога, сада и нашој причи, треба променити правац, смер нека остане исти, недефинисан.

БИТИ АЛТЕР-

Кључна фигура у Буриоовом објашњењу алтермодернитета јесте фигура путовања. Путовање, у најширем значењу, односи се, пре свега, на сам чин преласка, изласка преко, и сл. То прелажење имплицира једно ново искуство простора и времена: путник (*homo viator* – прототип савременог човека) губи осећање за постојањем било каквих граница – временских и просторних. Појединац у *Елипсама* свих 20 година свог живота – или лутања, опет у времену и простору – заправо

смешта у само један тренутак. То је онај тренутак у ком се збирка и завршава, последњи стих, како већ рекосмо, јесте „у Крагујевцу” – „Ради као професор српског језика и књижевности у Музичкој школи 'др Милоје Милојевић' у Крагујевцу”. Лако би се могло тврдити да ово место нема никакве везе са поезијом и да је то само формално представљање аутора датих песама. То је један став од ког једноставно треба одустати. Вијаторизација хетерогених елемената (Н. Бурио) овде ступа на сцену.

Путовати у овом контексту, контексту стварања уметности – поезије, а управо рекосмо да је сам стваралац такође путник, подразумева довођење у везу најразнороднијих елемената. Ти *хетерогени елементи* сами собом ступају у процес *вијаторизације*. Вијаторизација јесте чин у ком сви елементи датог текста (а који се, наравно, једино може посматрати у контексту интертекста, дакле, његове везаности за друге текстове) пролазе кроз *путовање*; ово се треба схватити као процес у ком ти елементи никада не достижу своје пуно постојање, значење и слично, већ кроз њихов стални проток кроз текст, они једино успевају да фрагментарно конституишу себе. Из те фрагментарне конституције (увек делимичне обликовности и семантике) ниче један алтермодернистички текст, који у потпуности одражава живот самог *појединца* – „our daily lives are played out against a more enormous backdrop than ever before, and depend now on trans-national entities, short or long-distance journeys in a chaotic and teeming universe”. (Burio 2009). Текст у себе преузима ту структуру хаотичног и препуног универзума.

У песму се сливају елементи које би *традиционално искуство* окарактерисало као *непеснички* – од мноштва термина из различитих наука (у песми *Елипса (ellipsis)* доминира дискурс науке о књижевности, у песми *Маса* постоји велики број ознака из језика нотних записа, у песмама *HDBK* или *Модул* јасно је коришћење математичко-информатичке терминологије, а у песми *Умереност* савременог фејсбук-емотикон-језика), преко песама, формираних у облику игре (читање песме *рубиКова Коцка* замишљено је по принципу дечјег играња датом играчком; само ретко талентовани могу је склопити – прочитати (!)), до песама у којима се јављају драмски елементи (нпр. у *Адвертајзинг Adagio* – за два гласа и екран – остварује се веома успели агон између два гласа са обе стране екрана).

Они елементи, који би се у истом том искуству осећали као *песнички*, такође постоје у овој збирци – но, треба се запитати да ли они то стварно јесу – од сонета *Маја* (тог краља свих стихова западњачке поезије) до источњачког хаikuа *Зигот*. Песничко искуство више не може бити задржано у оквирима једног традиционално-идентитетског-поетског дискурса, те оно посеже за туђим искуствима и облицима, језицима. Јасна је овде алтермодернистичка компонента, али и дадаистичко негирање форме и поигравање са њом. Сви ови традиционални песнички облици заправо су *необлици*; они су изгубили сваку везу са својим претходницима и конституишу се у сасвим другачијем контексту од оног у ком је, нпр. Петрарка писао сонете а Мацуо Башо хаiku стихове. Башо и Петрарка били су настављачи једног искуства, једног континуитета унутар самог стварања поезије, док алтермодернистичка поезија нема директну потпору на коју се може ослонити. Постмодернизам је завршио традицију; то је била велика епоха која је рекла да је традиција готова – постмодернистички поглед уназад нешто је попут последње реченице романа. То је она тачка у којој роман (овде традиција) конституише своје значење, али у њој доживљава и своју смрт. Дакле, са постмодернизмом традиција престаје да постоји, он је та последња страница, последње поглавље једног дугог наратива.

Зато су *Маја* и *Зигот* у *Елипсама*, формално гледано, најнепесничкији облици – то су *несонет* и *нехаiku*. *Адвертајзинг Adagio* – за два гласа и екран – или *HDBK* су у савременом искуству много више *песма*, него поменути. Иза појединца сада не постоји утемељење у ком би он могао да каже ко је – „30. Шта је наша беба рекла? – Шта? – „Рнге, гуа, гњип!“. Беба постаје почетак нове традиције (још један дада елемент), а она једино може бити лична, интимна; беба је тренутак у животу, који постоји и пре ње, али се живљење појединца заправо рачуна тек од њеног појављивања. Њен језик – *рнге, гуа, гњип* – лични језик појединца, или заједнички језик појединца и његовог другог и само га они могу разумети – њихов је. То је њихова традиција, прича и искуство, а на руском језику реч *искуство* значи *уметност*...

Сви ти постојећи обрасци у алтермодернистичком дискурсу бивају вијаторизовани – они се шаљу у друге

контексте, у друга значења, хибридизују се, губећи се „у лавиринту расејаних / травестија”...

Хетерохроност ове збирке и песама у њој сведочи да је дошло до једног сасвим друкчијег осећања. Време се не дели на прошло, будуће и садашње. Све се то збира у једно *овде* и једно *сада*. Отуда и толика потреба појединца да превлада овај систем. Гомилање датум-година, као и завршни покушај утемељења „у Крагујевцу“ кулминира у самом почетку збирке, а њега ћемо, сада, при крају, проговорити.

Тај је почетак скулптура „Баланс“ – човек који се налази на врху кругова дрвета живота. Успети одржати се на самом крају-врху потенције једног стваралачко-животног искуства, изнад конца *крошње* једне традиције и бити у *балансу* са самим собом, са другим, са *дрветом живота*, бити свестан да је живљење једино могуће у личном сажимању, затварању у мале приче, у језике које само двоје уста знају да говоре, у свету у ком се свако утемељење руши, где доминирају ледени тероризам и још опаснији теоризам, где нема места хуманитету, јер су вијаторизација и путовање показатељи заправо једне празнине унутар свега што постоји (а то је само једна велика замисао да се хуманости да било какав облик постојања), где је унутрашња ненасељеност постала много већа од спољашње пренасељености, где је елиптирање постало једини начин да се нешто сачува, а право путовање *једино могуће у месту*, значи, просто и једноставно: *бити алтер-*

Двокорак . ЖИВОТ-У-ШИРЕЊУ

*Вечност испуњена љубављу,
то је Бог.*

Свети Јустин Нови Ћелијски

*Једна сламка међу вихорове.
Петар II Петровић Његош,
владика црногорски*

Да би нешто постојало, оно прво мора да умре, а да би нешто умрло, прво мора да буде узнемирено. Та (еротична) узнемиреност долази отуда што се *крugови једног света и путовања* узнемиравају. У вапају старог

сколарада му се не дирају, руком његовом нацртане, кружне линије, а оне су, засигурно, биле већ уништене – град (тадашњи, неки Лондон) јесте горео! – препознаје се, архетипски, и *наш* појединац. *Noli turbare circulos meos* – али да се тога дана није десила та *турбуленција*, не би се досегла вечност. Ти трзаји једног живота, који није ни живот самога појединца, ни људи које он дозива, као ни људи уопште, људи једнога света – то је живот ради самог бића живота, а циљ је *одржати у животу биће живота*. Вијаторизација је химера.

Све оно најживотније у животу (рођење, деца, упознавање другог, разговор са њиме, породица, пријатељи) мини-елипсе су једне велике-елипсе, елементи који све сажимају, али који га кроз то шире.

Путовање у вагону горећим градом, распарчаност песникова, појединчева, и зеница његова, која се напреже до максимума својих могућности, како би прочитала нешто ситно, неопипљиво, ненаписано, нешто с оне стране постојања и сваког осећања, невидиво и шљаштеће око у (књижевноме) мраку – допрети негде даље. Цело се бесконачно, при том напињању бића, *узнемирава*, рекосмо већ да се закривљује. Бесконачно као да намеће себи границу, као да ствара своје кутове, углове, угибе, а појединац тежи да се скрије у њима. Измичу му, јер су, бесконачни! Али – смислени!

Поезија бесконачног, Поезија другог, Поезија поезије и Поезија елиптичног. Има ли чега још ту?

Корачати двома ногама, али оне нису од једнога бића. Корачати ка врху, врхунцу („Пријатељи се по вертикали траже”) живота, и јасно је да, онда, више живимо у другоме, него у себи самом, био он Бог или жена (можда сада не треба стављати три тачке). Други јесте наше-моје бесконачно, *испуњено љубављу*. Емпедокле је нешто говорио пре Архимеда.

Ту се негде налази и живот-у-ширењу. Сада се осећа потреба за неком великом речју о њему, дефиницијом, али та је потреба праћена и једним отпором, барем аутор овога текста сада тако чувствује. То *коначно* рећи, нико и не жели. Ствар јесте то циника и дилетаната. Поезија с њима не рачуна.

Дакле: скок, корак, двокорак – загрљај и пољубац. И ништа се отуда не чује, нешто се примирило. Само поезија, из бесконачног, трепери, као сламка:

Песма
о томе зашто корачаш
о потреби да објасниш себе јер не пи-
шеш о другом и његовој поезији већ о себи и знако-
вима, о поезији суштине и бити поезије у другом који
обликује.

Можда и треба да остане овако, недовршено, матери-
ја никада не напушта уметника, једном
кад време постане сада,
Биће!

(Светлана Рајичић Перић, из ненаписаних редова)

ЛИСТА РЕФЕРЕНЦИ / REFERENCE LIST

- Burio 2009: N. Bourriaud, *Altermodern explained: manifesto*,
<http://www.tate.org.uk/whats-on/tate-britain/exhibition/altermodern/explain-altermodern/altermodern-explained-manifesto> (19. 05. 2016)
- Rajičić Perić 2015a: S. Rajičić Perić, „Elipse – Putovanje u mestu“, V. B. Perić, *Elipse*, Kragujevac: Studentski kulturni centar, str. 47 – 52.
- Rajičić Perić 2015b: S. Rajičić Perić, „I nema mene al' ima ljubavi moje“, *Sreća*, ur. Dragan Bošković, Kragujevac: Filološko-umetnički fakultet, str. 167 – 183.
- Perić 2015: V. B. Perić, *Elipse*, Kragujevac: Studentski kulturni centar.
- Hajdeger 2007: M. Hajdeger, *Bitak i vreme*, Beograd: Službeni glasnik.
<http://www.etymonline.com/index.php?term=ellipse>
(21.02.2016)

"I TO PA TO, I SVE TO" or ELLIPTICALLY ABOUT "ELLIPSES" OF VLADIMIR B. PERIĆ

Summary

The main subject of this research is ellipse as a figure of poetic speech in V.B. Perić's collection of poems 'Ellipses'. In this paper, collection is placed in context of periods of literature, which historically precede to this one, such as avant-garde (dadaism), modernism and postmodernism but also those currently modern and new – altermodernism, where through the establishing of new concepts (such as *the inner uehal* and *the life-in-spreading*) we try to explain ellipse and also central motive of poems – travelling, or better, wandering. By *the inner uehal* we imply human need to surpass himself and starts his own journey, while *the life-in-spreading* refers to experience of travelling itself and strength by which that travel is inspired and by which circles of life are conquered. In this circles (which are shaped into ellipse) poetry of this book takes place. All those circles vanished in the past, poet evokes them by ellipse as the only possible way because we can talk about the greatest only by talking through the smallest.

Key words: the ellipse, life-in-spreading, the inner uehal, vitoriozation, poetry, the altermodernism

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

82+3

БРАНИЧЕВО : часопис за књижевност и
културу / главни и одговорни уредник Драги
Ивић. - Год. 1, бр. 1 (1955)- . -Пожаревац :
Центар за културу, 1955- (Пожаревац :
Ситограф РМ). - 24 cm

Тромесечно – бр. 1-2/2018

ISSN 0006-9140 = Браничево
COBISS.SR-ID 7978498